

Gideon 2: Gideonsbende, klein maar dapper

Bij deze preek hoort een Powerpoint-presentatie. Deze is apart te downloaden.

Liturgiesuggesties:

Opwekking 553 of Psalm 78: 1 en 2 NB

Psalm 92: 1, 2 en 3 NB of Psalm 78: 3 NB

Schriftberijming 2: 1 en 5 of Psalm 119: 37 NB

2 Koningen 23: 1-3 en 21-30

Psalm 68: 13 OB

Richteren/Rechters 7: 1-18

Psalm 62: 1 en 5 NB of Psalm 68: 1 OB

na verkondiging: Opwekking 124 of Psalm 125: 1, 2, 3 en 4 NB

Gezang 444: 1, 2 en 3 of Psalm 42: 5 en 7 OB

* * *

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Wanneer je op een hotelkamer of in een huisje van Center Parcs een Bijbel ziet liggen ... grote kans dat deze daar is neergelegd door de Nederlandse Gideons.

Het verhaal begint in 1946.

Enkele Nederlandse zakenlui zijn dan in de Verenigde Staten.

Ze vinden in hun hotelkamer een **Bijbel**.

Die Bijbel is daar neergelegd door een Amerikaanse vereniging: "The Gideons International."

De Nederlanders vinden het een uitstekend initiatief.

En ze onderzoeken de mogelijkheid om ook in Nederlandse hotels bijbels neer te leggen.

De "Gideonsclub Nederland" wordt opgericht.

Al meer dan 60 jaar zorgen de Gideons er voor dat er Bijbels op hotelkamers, ziekenzalen, gevangenis en in vakantiehuisjes liggen.

De Gideons ... een kleine bende, die met Gods hulp, een groots werk verzet.

* * *

We pakken de draad van vorige week weer op.

Gideon: de jongen die niet geloven kon.

Zij ouders hebben hem de verhalen verteld over Gods grote daden in de geschiedenis van zijn volk Israël.

Maar zélf heeft Gideon daar helemaal niets van gezien.

Wat hij wel gezien heeft is de angst die het leven van elke dag beheerst.

Angst voor de komst van de Midjanieten.

Van die snelle jongens op hun kamelen.

Als een zwerm **sprinkhanen** stropen ze elk jaar het land Kanaän af.

En als ze vertrokken zijn staat er niets meer op het land: geen maïskolf, geen korenaar, geen rund en geen ezel.

Dát heeft Gideon gezien.

Hij vraagt zich af - net zoals zo velen zich afvragen:

Waar is de God waarvan mijn ouders mij vertelden?

Waar is de God die in het verleden zo veel voor het volk van Israël heeft betekend?

Waarom blijft de hemel gesloten?

Waarom grijpt God niet in?

Midden in zijn vragen is er dan opeens die onverwachte ontmoeting met de engel van de HEER, met God zelf..

Bij de wijnpers, onder de heilige terebint van Ofra.

“Toon je moed en bevrijd Israël, dat is mijn opdracht.”

En om Gideon een hart onder de riem te steken geeft de HEER zijn richter tot drie maal toe een teken.

Richteren 7.

Het belooft een goed jaar te worden.

Golvend staat het koren op de velden.

Takken van vruchtbomen breken haast van het rijpe fruit.

Jong vee loopt te grazen.

Er leeft hoop onder de mensen.

Zouden ze dit jaar ... niet voor niets gewerkt hebben?

Overall heerst grote bedrijvigheid.

Vaders wijzen kinderen wat er allemaal gedaan moet worden op het land, ... hoe het vee verzorgd moet worden.

Knechten van Gideon - uit de stam Manasse - zijn het land doorgetrokken en hebben de mannen opgeroepen zich bij hem aan te sluiten.

Dit jaar zullen ze zich - uit alle macht - teweer stellen tegen die snelle rovers-jongens op hun kamelen uit de woestijn.

Oh, oh! Het is weer zover!

Het is oogsttijd en de roversbenden uit de woestijn zijn de Jordaan al overgetrokken.

De Midjanieten en Amelekieten zijn onderweg voor hun jaarlijkse strooptochten.

Ze rijden op snelle kamelen, opgetuigd met kwasten en bellen en gouden halve-maantjes om de hals.

De roversbenden worden aangevoerd door Oreb en Zeëb.

Twee leiders van de Midjanieten - in prachtige purperen mantels gekleed, versierd met goud en edelstenen.

Ze trekken allemaal naar de grote **vlakte van Jizreël**.

Daar verzamelen zij zich.

Nog nooit is hun leger zó groot geweest: 135.000 man sterk!

Daar - in de vlakte van Jizreël - overleggen ze hoe en waar ze zullen aanvallen.

Daar ... horen ze ook dat in het gebergte van Gilead een leger van Israëlieten is gesignaleerd.

Erg ongerust maken ze zich daar niet over.

Zo'n 'bij-elkaar-geraapt' stelletje boeren is toch geen tegenstander voor hún goed-georganiseerde legermacht!

Velen hebben inmiddels gehoor gegeven aan de oproep van Gideon, de richter uit Ofra.

Het zijn er wel 32.000.

Maar in vergelijking met dat grote goed-georganiseerde leger, met de vele, snelle kamelen en degelijke wapens, daar in de vlakte beneden hen, ... zijn zij maar een kleine ongeordende groep mannen.

Een legertje van boeren, die meer verstand hebben van zaaien en ploegen, ... dan van vechten.

Gideon weet: God zelf heeft hem geroepen.

Maar hóe zal hij moeten optrekken tegen dat geweldige leger?

Wat moet hij doen?

Gideon begrijpt /gelooft - dat als de HERE met hem is - het anders zal gaan.

Hij zal immers zijn volk bevrijden met de hulp van de Levende God.

"Toen zei de HEER tegen Gideon: 'Het leger dat je bij je hebt is te groot. Ik lever de Midjanieten niet aan jullie uit, want ik wil niet dat Israël zich erop beroemt dat het zich op eigen kracht heeft bevrijd. Maak daarom bekend dat iedereen die bang is, kan vertrekken en via het bergland van Gilead terug naar huis kan gaan. Daarop vertrokken tweeëntwintigduizend man: tienduizend bleven er over."

Als je daar, broeders en zusters, jongens en meisjes, de oorlogswetten uit Deuteronomium 20 naast legt ... een uitgesproken zaak. Daar lezen we in vers 8: "Wie bang is, wie het aan moed ontbreekt, mag naar huis terugkeren; anders verliezen de anderen misschien ook de moed." Ook als je net een huis hebt gebouwd, een wijngaard hebt geplant of een vrouw hebt ondertrouwd ... ben je - volgens de wet van Mozes - vrijgesteld van militaire dienst. Wie bang is ... mag naar zijn huis terugkeren. 22.000 Mannen keren Gideon de rug toe. Waar is hun geloof?! Slechts minder dan een derde: 10.000 mannen zijn gebleven, mannen die niet bang zijn, waar Gideon op kan rekenen. Maar *nóg* is dit aantal in Gods ogen véél te groot. "Laat je manschappen naar het water gaan, daar zal ik voor jou een keus uit hen maken." God zal een keus maken. Schiften - scheiding maken staat er in de andere vertaling. God maakt zélf uit ... wie Hij wil gebruiken.

*

De volgende dag trekt Gideon met zijn mannen naar de **bron Harod**. Ze hebben dorst. Water! Nú kunnen ze drinken! De meesten scheppen het water met de handen. Enkeligen zijn er - het is maar een kleine groep - die voorover, met de mond in de bron, het water opslurpen, zoals een hond dat doet. 'Houdt die kleine groep apart ... laat de rest naar huis gaan.' Zo blijft een kleine groep van 300 mannen bij Gideon achter. Alle anderen verlaten óók de heuvels van Gilead. Over de Gideonsbende valt de nacht. In de vallei onder hen ... lichten de vuren van het geweldige leger op.

Een Gideonsbende. Wat mij het meest trof in dit gedeelte, broeders en zusters, jongens en meisjes, is het feit ... dat de HERE Zélf zijn Gideonsbende samenstelt. Ze zijn met zeer velen gekomen. Het wordt als een aftelversje: 32.000 - 12.000 - 300. Volgens de één zijn de drinkers-als-een-hond ... de dapperen: zij branden van strijdlust en gunnen zich niet de tijd voor netjes drinken. Volgens de ander zijn de drinker-op-de-knieën (met de hand aan de mond) de dapperen: zij zijn zo rustig op de goede afloop van de strijd, dat ze zich niet van de wijs laten brengen. Maakt het wat uit? God heeft in elk geval een doel, een plan. Daarvoor kan Hij slechts een klein getal gebruiken. Hij kan door velen verlossen. Hij kan door een klein getal verlossen. Hij kan ook door één mens verlossen.

Denk aan die ander richter: Simson.

Of zo je wilt ... denk aan die Ene die door zijn dood aan het kruis ... de hele wereld / de hele mensheid verlost.

Je begrijpt wel wie ik bedoel, jongelui: onze Here Jezus Christus.

Zijn reddingsactie was een één man-actie.

Zijn verlossingswerk was het werk van één mens ... Gód en mens!

Voor Gods doel, voor Gods plan, broeders en zusters, jongens en meisjes, kan een klein getal voldoende zijn.

Zoals die Gideons ... met hun Bijbel-actie in hotelkamers en vakantiehuisjes.

Het gáát niet om aantallen.

Het gaat er om dat mensen ... de moed, de durf, het geloof en het vertrouwen hebben dat niet zij ... maar dat de HERE de overwinning geeft!

Het gaat er om dat mensen ... gehoorzaam zijn aan de leiding van de Here God in hun leven.

Neem nou - als voorbeeld uit het Nieuwe Testament - die Gideonsbende van de **twalf discipelen**.

Wat moeten zij na de hemelvaart van de Here Jezus nu beginnen?

Wat is nou 12 man op een wereld waarin miljoenen mensen leven?

Da's in hun en onze ogen natuurlijk niets.

En toch gaan ze op pad.

Ze trekken de wijde wereld in.

En overal klinkt de boodschap van het evangelie:

'Er is redding, er is verlossing, er is een God die van je houdt ... kijk maar naar het kruis van Golgotha.'

'Geloof in onze Here Jezus Christus en je zult een nieuw mens worden!'

En van China tot Brazilië, van Groenland tot Zuid Afrika ... komen mensen tot geloof.

De Heilige Geest verandert mensen-harten, mensen-levens.

Uw hart, jouw leven en dat van mij.

Broeders en zusters, jongens en meisjes, als de Here God iets van plan is ... dan houdt niets en niemand Hem tegen.

Dan schakelt Hij daarbij mensen in ... Gideons-benden: 1, 12, 50, 300 man.

Mensen die zich - met hart en ziel - inzetten voor zijn Koninkrijk.

Ver weg en dichtbij.

Wil je wat voorbeelden: heel concreet denk ik dan aan:

- de medewerkers van het aanloophuis; elke week staan zij weer klaar om dak- en thuislozen een beetje warmte en aandacht te geven;

- ik denk aan de vrijwilligers in gevangenissen en ziekenhuizen; zij zorgen er voor dat er kerkdiensten en samenkomsten kunnen worden gehouden waar het Woord van God mag worden doorgegeven.

- ik denk aan Hessel en Coby Visser, Jan en Beppie Wessels. Al jaren werkzaam als zendelingen onder de Bushman in Botswana. Hoe zegenrijk is hun werk.

- ik denk aan onze eigen **Hetty Bloem** en haar werk onder aidspatiënten in Zuid-Afrika;

- en noem verder maar op.

Op de één of andere manier zijn zij allemaal actief in dat Koninkrijk van God.

Op de één of andere manier werken zij - door God geroepen tot hun taak - mee aan de verlossing van de wereld.

Gideons-bendes ... die dat blijde evangelie van redding en verlossing doorgeven.

Die iets laten zien van de liefde van God voor mensen dichtbij en ver weg.

Ondanks de dreiging van de wereld, waarin de satan heer en meester is.

Aan de HEER is immers de overwinning!

Inmiddels is het, broeders en zusters, jongens en meisjes, in het vijandelijke legerkamp stil geworden.

Zo hier en daar klinkt zacht gepraat uit de tenten.

Ze praten over dat leger in de bergen.

Voor dat legertje boeren hoeven ze niet bang te zijn.

Weggedoken in de schaduwzijde van de tenten - zodat ze in het maanlicht niet opvallen - sluipen twee mannen langs het vijandelijke kamp.

Het zijn Gideon en Pura, zijn knecht.

Samen zijn ze naar beneden gekomen om te verspieden.

In één van de tenten aan de rand van het grote legerkamp is iemand wakker geworden.

Er klinken stemmen uit de tent.

Geschrokken blijven Gideon en Pura staan.

Iemand in die tent heeft een nare droom gehad.

'Kun je je niet rustig houden?' vraagt zijn tentgenoot. 'Je maakt me wakker!'

'Ik heb zo'n vreemde **droom** gehad', zegt de eerste: 'een gerstebrood kwam de berg afrollen en dat gooide een tent helemaal ondersteboven.'

'Begrijp jij hoe dat kan?'

Angstig antwoordt de ander: 'Die droom is een teken!'

'Dat gerstebrood is het leger van die Israëliet Gideon, dat in de bergen ligt.'

'Het zijn boeren die koren - dus ook gerst - verbouwen.'

'Die tent uit jouw droom, ... wijst die niet naar ons?'

'Wij zijn toch tentbewoners uit de woestijn.'

'Jouw droom voorspelt ons ongeluk!'

Buiten de tent en onzichtbaar voor die mannen, geeft Gideon een teken aan z'n knecht Pura.

Voorzichtig sluipen ze terug.

In stilte dankt Gideon de Here God voor wat hij gehoord heeft.

Was dit niet opnieuw een teken van God?

*

Het zijn, broeders en zusters, jongens en meisjes, vreemde voorbereidingen die Gideon maakt.

Het zijn vreemde 'wapens' die hij uitdeelt.

Horens en fakkels! Moet je daar nou een oorlog mee voeren?

Er wordt van die 300 mannen wel veel geloof gevraagd.

Maar wordt dat ook niet vaak van ons gevraagd?

Intussen verdeelt Gideon zijn legertje boeren in drie groepen van honderd man.

In de donkere nacht komen ze uit de bergen naar beneden.

Ze omringen het vijandelijke kamp in de vlakte.

Plotseling scheurt de stilte van de nacht uiteen door een akelig langgerekt geluid.

Het is Gideon die op de **ramshoorn** blaast.

Meteen daar achteraan schallen 300 horens van alle kanten.

Het weerkaatst tegen de bergen rondom.

En dan opeens ... een oorverdovend lawaai als 300 kruiken tegen de rotsen in stukken geslagen worden.

Een geweldige vuurgloed laait op, als 300 fakkels worden rondgezwaaid en fel tegen de duisternis opvlammen.

Fakkels, die smeulend in de etenskruiken verborgen waren geweest.

En dan klinkt uit 300 kelen over de vlakte: "Te wapen voor de HEER en Gideon!"

Het dal is vol angstaanjagend lawaai en dreigend licht.

De list van Gideon veroorzaakt doodsangst en ontzetting in het kamp van de vijand! Iedereen schreeuwt in het wilde weg.

En in korte tijd heerst er in het zo goed-geordende leger van de Midjanieten één grote wanorde.

Niemand weet meer waar hij bij hoort.

In het donker raken mens en dier in zó grote verwarring, dat ze maar één gedachte hebben: Weg hier! In de chaos lijkt iedereen een vijand te zijn.

In volkomen ontredde doden de Midjanieten hun eigen mensen: 'Weg van hier, weg naar de Jordaan!'

En over de Jordaan, wéér de woestijn in.

Dáár horen ze thuis. Dát is hun vertrouwd.

Nu is de tijd gekomen voor de reserve-troepen.

De mannen die de HERE - in eerste instantie - niet nodig bleek te hebben, worden nú ingezet.

Uit de bergen dalen ze af naar de Jordaan om de vijand tegen te houden en te achtervolgen.

De Midjanieten lijden een grote nederlaag: 120.000 van de 135.000 manschappen zijn gevallen.

Hun beide koningen worden gevangen genomen en gedood.

Israël is bevrijd.

De Midjanieten zijn verslagen, en Gideon is voor hen de held.

Maar Gideon, richter bij de gratie van God, houdt het volk opnieuw voor: 'Het is niet door éigen kracht dat wij overwonnen.'

'Het is de HEER, die onze voorouders uit de slavernij van Egypte heeft bevrijd, die ons de overwinning heeft gegeven.'

'Hij heeft ons volk in dit land gebracht.'

'Hij is het die ons ook nu bevrijdt van de Midjanieten.'

'Die bevrijdende God zullen wij dienen.'

Wat is nu, broeders en zusters, jongens en meisjes, voor ons, vandaag, de boodschap, het evangelie, in dit verhaal uit de Bijbel?

Laten we eerst maar vaststellen, dat het hier niet gaat om een heldenverhaal.

Zo van, zie eens, wat een kerel, die Gideon geweest is.

Wat een super-man, listig, sterk, doortastend.

Dat kan Gods bedoeling met dit bijbelverhaal niet zijn.

Dat zou in tegenspraak zijn met die woorden uit het begin van dit hoofdstuk: "Ik wil niet dat Israël zich erop beroemt dat het zich op eigen kracht heeft bevrijd."

Gods hand bevrijdt!

Maar God doet dat op zijn tijd en op zijn manier.

En dat kan soms heel wonderlijk gaan.

Heel anders dan wij mensen zouden verwachten.

Gods hand bevrijdt! Niet alleen toen, ook vandaag.

God bevrijdt zijn volk ook vandaag van zijn vijanden.

Wat die vijanden zijn?

Heel treffend noemt de belijdenis ons drie doodsvijanden:

de duivel, de wereld en ons eigen vlees (HC zondag 52):

* We hebben strijd te voeren tegen de verleidingen van de duivel.

Paulus waarschuwt daarvoor in Efeziërs 6.

En ook Petrus schudt ons wakker: "Wees waakzaam, wees op uw hoede, want uw vijand, de duivel, zwerft rond als een brullende leeuw, op zoek naar een prooi.

Stel u tegen hem teweer, gesterkt door uw geloof, in het besef dat uw broeders en zusters, waar ook ter wereld, onder hetzelfde leed gebukt gaan." (1 Petrus 4: 8-9)

* Zolang nog niet het einde der tijden gekomen is, wanneer alles aan de Zoon onderworpen zal zijn, is de duivel nog de overste van deze wereld.

Hij richt zich, na de hemelvaart van Christus, op de aarde, in de wetenschap dat hij nog maar een beperkte tijd van handelen heeft.

Dat is, broeders en zusters, jongens en meisjes, de reden, waarom de wereld nog steeds een geweldige aantrekkingskracht heeft.

De wereld met al het moois dat ze ons te bieden heeft.

* De derde vijand - na de duivel en de wereld - is ons eigen vlees.

Jesus leert ons in de Bergrede al, hoe heel concreet ons vlees ons tot zonde kan verleiden.

En Paulus leert ons, dat wij ook in dit opzicht een strijd hebben te voeren, die geen wapenstilstand kent.

Ons eigen vlees dus - ons eigenbelang - ons zelfzuchtige eigen ik.

Een doodsvijand.

*

Gods hand bevrijdt!

Dat is de zekerheid die ook wij - in het geloof - mogen hebben.

Eens komt er een tijd van rust en vrede.

Een tijd waarin de vijanden van Gods volk geen leven meer zullen hebben.

Die tijd komt ... als de grote Richter uit de hemel op de aarde komt.

Dan zullen de horens en de bazuinen klinken.

Dan zullen de fakkels met hun vuur de vijanden van God verteren.

Nee, we hoeven niet bang of onzeker te zijn.

Wij mogen geloven: Gods hand bevrijdt!

Zijn wij dan ook bereid ... om die bevrijdende God te dienen?

Dan is het: "Te wapen voor de HEER en Gideon!"

Laten we samen bidden: Amen.

Leeuwarden, 15 juli 2007

ds. Jan K.C. Kronenberg

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !